

Ο δρόμος για τη συσπείρωση της ριζοσπαστικής αριστεράς (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε τον Νοέμβριο του 2011 στην ηλεκτρονική σελίδα της [Επιτροπής για μια Ριζοσπαστική Αριστερή Συσπείρωση \(ΕΡΑΣ\)](#).

Περιεχόμενο

Δευτέρα, 7 Νοεμβρίου 2011

Ο δρόμος για τη συσπείρωση της ριζοσπαστικής αριστεράς

I. Η πολιτική αναγκαιότητα συντονισμένης οργάνωσης και δράσης της πέραν του ΑΚΕΛ αριστεράς

Η κυπριακή αριστερά βρίσκεται σήμερα εγκλωβισμένη σε κόμματα που δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν στις ανάγκες του κινήματος. Η ΕΔΕΚ έχει εκφυλιστεί σε ένα σωβινιστικό σχήμα με φραστική μόνο σύνδεση με το σοσιαλισμό και μια ηγεσία που αντιλαμβάνεται την πολιτική σαν παιχνίδι εξουσίας για προσωπική ανέλιξη. Το ΑΚΕΛ δεν έχει ούτε τη διάθεση ούτε την ικανότητα να συγκρουστεί με την επικρατούσα ιδεολογία του νεοφιλελευθερισμού και της εθνικής προσέγγισης στο κυπριακό με αποτέλεσμα να προσπαθεί να εφαρμόσει τις πολιτικές που επιβάλλει το γενικότερο κλίμα σε συνθήκες παγκόσμιας οικονομικής κρίσης.

Η αδυναμία του καπιταλισμού, ιδιαίτερα μετά το 2008, να προσφέρει ευημερία στους πολίτες-του και η έλλειψη ορατής προοπτικής βελτίωσης για το μέλλον έχει ανοίξει μια νέα περίοδο προβληματισμού και αναταραχής σε παγκόσμιο επίπεδο. Η Αραβική Άνοιξη, οι κινητοποιήσεις στη Ευρώπη, τις ΗΠΑ και σε όλο τον κόσμο είναι προπομποί κοσμογονικών γεγονότων που θα χαρακτηρίσουν την επόμενη περίοδο. Για την ώρα αυτο το ξύπνημα των μαζών παραμένει αστόχευτο και περιστασιακό με αβέβαιο μέλλον. Η πορεία που θα ακολουθήσει θα εξαρτηθεί από την ικανότητα της αριστεράς να δώσει προοπτικές και να το αποσπάσει από τα επικίνδυνα στοιχεία αντίδρασης που περιέχει.

Η οικονομική κρίση επιταχύνει την οικολογική καταστροφή. Ενώ το φαινόμενο του θερμοκηπίου γίνεται όλο και πιο απειλητικό, οι κανόνες περιβαλλοντικής προστασίας γίνονται πιο χαλαροί ή παρακάμπτονται λόγω άλλων κυβερνητικών προτεραιοτήτων. Η διαχείριση του περιβάλλοντος σήμερα επιβάλλει μια ριζική αλλαγή της σχέσης δημόσιου και ιδιωτικού, τοπικού και εθνικού, εθνικού και παγκόσμιου. Η διαχείριση του περιβάλλοντος για μια βιώσιμη οικονομική παγκόσμια ανάπτυξη είναι πλέον μια τόσο σημαντική συνιστώσα μιας αριστερής πολιτικής, όσο και η υπεράσπιση του κοινωνικού και δημοκρατικού κεκτημένου.

Ιδεολογήματα και πλέγματα εξουσίας του παρελθόντος όπως η πατριαρχία και ο ρατσισμός όχι μόνο δεν φαίνεται να υποχωρούν αλλά μεταμορφώνονται και ενισχύονται. Οι γυναίκες συνεχίζουν να υφίστανται μισθολογικές και άλλες διακρίσεις στην εργασία με μεγάλες πλειοψηφίες να σπρώχνονται

σε “γυναικεία επαγγέλματα” χαμηλότερου στάτους και απολαβών αναπαράγοντας έτσι τους έμφυλους διαχωρισμούς και ανισότητες στις οποίες υπόκεινται και στον ιδιωτικό οικογενειακό χώρο και γενικότερα στην δημόσια ζωή.

Οι μετανάστες τυγχάνουν ακόμα μεγαλύτερης οικονομικής εκμετάλλευσης σε εργασιακό επίπεδο συχνά αποδεχόμενοι εξευτελιστικούς μισθούς, αλλά και αυταρχικές συμπεριφορές ενώ βιώνουν παράλληλα πολλές φορές θεσμικό και κοινωνικό ρατσισμό καθώς και τον πολιτικό αποκλεισμό από την ζωή της χώρας στην οποία ζουν και εργάζονται.

Η βαθειά κρίση στην Ελλάδα έχει ασφαλώς αίτια στην τυχάρπαστη πολιτική και οικονομική συμπεριφορά του ελληνικού κατεστημένου. Δεν πρέπει ωστόσο να ξεχνούμε πως είναι κύρια απόρροια της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης και είναι γελοίο να περιμένει κανείς πως η οικονομία της Ελλάδας θα σωθεί με τις περικοπές στους μισθούς και τις συντάξεις. Ούτε και είναι η Ελλάδα η μοναδική χώρα με σοβαρό πρόβλημα. Απλά αποτελεί ίσως τον πιο αδύναμο κρίκο στην αλυσίδα των καπιταλιστικών κρατών που είναι θύματα της παγκόσμιας κατάστασης. Η Ιρλανδία, η Πορτογαλία, η Ισπανία και η Ιταλία αποτελούν χώρες με άμεσο πρόβλημα ενώ ακόμα και οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν φαίνεται να είναι απόλυτα ασφαλείς.

Στην Κύπρο η κρίση δεν είναι σε ελληνικά επίπεδα και το μικρο μέγεθος της οικονομίας ίσως αποδειχτεί σωτήριο για κάποιο διάστημα. Μικρά σχετικά μεγέθη, όπως η αύξηση του τουρισμού λόγω της αστάθειας σε γειτονικές χώρες ή δάνεια από τη Ρωσία, μπορούν να δώσουν ανάσα στην κυπριακή οικονομία, κάτι που δεν είναι εφικτό για μεγαλύτερες οικονομίες. Ωστόσο το μικρο μέγεθος μπορεί να λειτουργήσει και αντίστροφα, όπως η έκρηξη στο Μαρι ή μια πιθανή ένταση με επίκεντρο την έρευνα για εξόρυξη φυσικού αερίου στη θάλασσα. Είναι γι' αυτό που προβλέψεις για την πορεία της κυπριακής οικονομίας πρέπει πάντα να παίρνουν υπόψη αστάθμητους και απρόβλεπτους παράγοντες.

Η διακυβέρνηση της Κύπρου από τον Χριστόφια είχε δυο βασικά καθήκοντα: την επιδίωξη λύσης στο κυπριακό και τη διαχείριση του κυπριακού καπιταλισμού. Δεδομένης της φιλοσοφίας και της πολιτικής προσέγγισης του ΑΚΕΛ, θα ήταν αδύνατο να περιμένει κανείς πως θα μπορούσε να διαχειριστεί την καπιταλιστική οικονομία με πολύ διαφορετικό τρόπο από τη δεξιά. Ιδιαίτερα σε συνθήκες οικονομικής κρίσης, θα ήταν αδύνατο να μην μετατραπεί σε εργαλείο επιβολής της τρέχουσας νεοφιλελεύθερης φιλοσοφίας περικοπών και λιτότητας. Στις προσπάθειές-της να προτείνει μέτρα προς την κατεύθυνση της φορολόγησης του πλούτου (1% αύξηση στον εταιρικό φόρο, φορολόγηση της μεγάλης ακίνητης ιδιοκτησίας) έμεινε απελπιστικά μόνη. Επίσης το ΑΚΕΛ έμεινε μόνο-του στη στήριξη θεμελιακών κεκτημένων όπως είναι η ΑΤΑ και το όριο αφυπηρέτησης.

Ο Δημήτρης Χριστόφιας ανήλθε στην εξουσία αναλαμβάνοντας την ευθύνη να λύσει το Κυπριακό. Η εκλογή του δημιούργησε ένα κλίμα ευφορίας και στις δύο κοινότητες ενισχυμένης από το γεγονός ότι στην ηγεσία των Τουρκοκυπρίων βρισκόταν ο Μεχμέτ Αλή Ταλάτ του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος. Ο λαός και ο διεθνής παράγοντας ευνοούσαν μια γρήγορη λύση ενώ οι απορριπτικοί και των δύο πλευρών βρέθηκαν στη γωνία. Δυστυχώς οι δύο Αριστεροί ηγέτες όσο βρίσκονταν ταυτόχρονα στην εξουσία δεν επιτάχυναν επαρκώς την πορεία επίλυσης του Κυπριακού παρά τα θετικά βήματα που έγιναν στο πολιτειακό. Σοβαρό ανασταλτικό ρόλο διαδραμάτισε η συμμαχία του ΑΚΕΛ με το ΔΗΚΟ και την ΕΔΕΚ.

Το σκηνικό άρχισε να αλλάζει με την αλλαγή στην τουρκοκυπριακή ηγεσία και την αντικατάσταση του Ταλάτ από τον Έρογλου. Οι ελπίδες για λύση είχαν πια εξανεμιστεί και μέσα στο νέο κλίμα απαισιοδοξίας οι εθνικιστές άρχισαν να αναθαρρεύουν και να γίνονται πιο επιθετικοί. Ο Αναστασιάδης που είχε ήδη εγκαταλείψει την στάση ανοχής πέρασε σε μια άγρια εθνικιστική αντεπίθεση. Το ΕΛΑΜ άρχισε να γίνεται πιο ορατό και οι θέσεις του, με αιχμή την αντιμεταναστευτική του υστερία, να περνούν ολοένα και περισσότερο στο κύριο ρεύμα του

κυπριακού πολιτικού λόγου. Ο αρχιεπίσκοπος ξανάρχισε τη δράση-του σαν η εν δυνάμει κινητήρια δύναμη της εθνικιστικής αντιπολίτευσης στο παρασκήνιο. Η κρίση κορυφώθηκε με την εκλογή προέδρου της βουλής και την έκρηξη στο Μαρί.

Η απομόνωση του ΑΚΕΛ έχει πια ολοκληρωθεί. Παρα τη συσπείρωση των οπαδών του, βρίσκεται μόνο απέναντι σε μια συντονισμένη επίθεση της δεξιάς. Η ηγεσία του ΑΚΕΛ απέτυχε να συσπειρώσει γύρω της οποιεσδήποτε σοβαρές δυνάμεις πέρα από το χώρο του κόμματος και αποξένωσε πολλούς πιθανούς συμμάχους της. Η στάση της απέναντι σε μικρές αριστερές δυνάμεις και ριζοσπαστικές οργανώσεις ήταν πάντα αμφίσημη. Από τη μια δεχόταν τη στήριξή τους σε κρίσιμες στιγμές (εκλογές, κινητοποιήσεις κλπ.) ενώ από την άλλη τις κρατούσε πάντοτε μακριά από οποιεσδήποτε διεργασίες και έβλεπε με καχυποψία ή ακόμα υπονόμει οποιαδήποτε δράση τους.

Οι οργανώσεις και προσωπικότητες της πέραν του ΑΚΕΛ αριστεράς μπόρεσαν κατά διαστήματα να επιδείξουν σημαντική δραστηριότητα, πότε μαζί και πότε ξεχωριστά. Παραδείγματα αυτής της δράσης είναι η καμπάνια για το άνοιγμα της Λήδρας και των άλλων οδοφραγμάτων, η στήριξη των μεταναστών και η αντιφασιστική κινητοποίηση. Ωστόσο απέτυχαν να αρθρώσουν αποτελεσματικό πολιτικό λόγο και να έχουν ουσιαστική συμμετοχή στη διαμόρφωση πολιτικής. Το γεγονός αυτό, πρόσθετα με την ανικανότητα του ΑΚΕΛ να αντιμετωπίσει την αποθρασυμένη δεξιά, οδηγεί σε ανάπτυξη φασιστικών φαινομένων που περικλείουν κινδύνους για ανώμαλες εξελίξεις.

Είναι καιρός να ξεπεράσουμε τον κατακερματισμό των δυνάμεων της αριστεράς και να αποπειραθούμε την ενοποίησή τους σε μια κοινή προσπάθεια αντιμετώπισης των σημερινών καταστάσεων. Είναι καιρός να αποπειραθούμε τη δημιουργία ενός κοινού χώρου συζήτησης και δράσης όπου θα γεννηθούν οι ιδέες, τα οργανωτικά σχήματα και οι δράσεις που θα μπορέσουν να αντιστρέψουν το καταθλιπτικό κλίμα του σήμερα και να οδηγήσουν σε σοβαρή διεκδίκηση της πρωτοπορίας του κινήματος.

II. Οργανωτικές αρχές για το ξεκίνημα της συσπείρωσης της αριστεράς

1. Μπορούμε να κατατάξουμε την κυπριακή αριστερά για σκοπούς ανάλυσης στις πιο κάτω κατηγορίες:

- Τα κόμματα της αριστεράς (ΑΚΕΛ και ΕΔΕΚ)
- Τα συνδικάτα (ΠΕΟ, συντεχνίες ημικρατικών κλπ, παρατάξεις συντεχνιών)
- Τις εξωκοινοβουλευτικές πολιτικές οργανώσεις ([Αριστερή Πτέρυγα](#), [Εργατική Δημοκρατία](#) κλπ.)
- Διάφορες μη-κυβερνητικές οργανώσεις με αριστερές καταβολές και απόψεις
- Διάφορες προσωπικότητες της αριστεράς

2. Η ΕΔΕΚ, για την ώρα τουλάχιστον, έχει περάσει στο χώρο του άκρατου εθνικισμού και έχει εγκαταλείψει κάθε προσπάθεια για το σοσιαλισμό. Αν και μέσα στο κόμμα υπάρχουν ακόμα σοσιαλιστές που δεν έχουν εγκαταλείψει το όραμα μιας σοσιαλιστικής κοινωνίας, η πολιτική και η συμπεριφορά της ηγεσίας δεν αφήνουν πολλά περιθώρια εμπλοκής ΕΔΕΚιτών σε μια συσπείρωση της αριστεράς. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να αποκλειστεί συμμετοχή ατόμων από την ΕΔΕΚ σ' αυτή την προσπάθεια.

3. Το ΑΚΕΛ παρουσιάζει σήμερα μια μοναδική συσπείρωση γύρω από την κυβέρνηση Χριστόφια. Αυτή η συσπείρωση είναι αμυντικού χαρακτήρα και οδηγεί σε εσωστρεφείς και αυτο-απομονωτικές τάσεις. Την ίδια στιγμή, υπάρχει έντονη ανασφάλεια και προβληματισμός για την κατάσταση, κάτι που μπορεί να οδηγήσει πολλά μέλη του κόμματος σε συμμετοχή σε μια ευρύτερη προσπάθεια συσπείρωσης της αριστεράς.

4. Το ίδιο φαινόμενο παρατηρείται ακόμα πιο έντονα μέσα στον ελεγχόμενο απο το ΑΚΕΛ συντεχνιακό χώρο. Τόσο μέσα στο χώρο της ΠΕΟ και τα παρακλάδια-της όσο και μέσα σε αριστερές συντεχνιακές παρατάξεις στην εκπαίδευση και αλλού ο προβληματισμός για την πολιτική λιτότητας που προσπαθεί να επιβάλει η κυβέρνηση Χριστόφια μπορεί να αποτελέσει τη βάση για συμμετοχή σε πιο ριζοσπαστικές δράσεις.

5. Οι εξωκοινοβουλευτικές οργανώσεις της αριστεράς παρά τον ριζοσπαστικό τους λόγο, απέτυχαν σε μεγάλο βαθμό να μαζικοποιηθούν και να αποτελέσουν καθοριστικό παράγοντα στις πολιτικές εξελίξεις. Κατά καιρούς, μερικές από αυτές κατάφεραν να έχουν κάποιες μικρές επιτυχίες και να κερδίσουν ευρύτερη συμπάθεια και επιρροή. Χαρακτηριστικό αυτών των οργανώσεων είναι η δυσκολία τους να συνεννοηθούν μεταξύ τους και να συμφωνήσουν σε κοινές δράσεις. Εμπόδιο σ' αυτή την προοπτική αποτελούν οι λεπτομερειακές και έντονες τοποθετήσεις τους σε ευρύ φάσμα θεμάτων και η έλλειψη ανοχής σε διαφορετικές απόψεις και αναλύσεις. Υπάρχει ακόμα έντονη δυσπιστία ανάμεσά τους και έλλειψη εμπιστοσύνης για τις προθέσεις τους.

6. Το τελευταίο διάστημα έχουν δημιουργηθεί διάφορες μη-κυβερνητικές οργανώσεις για εξειδικευμένα θέματα. Πολλές από αυτές έχουν σαφή αριστερή τοποθέτηση και μπορούν να προσφέρουν σημαντικά σε συγκεκριμένους τομείς. Η δυνατότητα εμπλοκής τους όμως σε ευρύτερη πολιτική δουλειά είναι αντικειμενικά περιορισμένη.

7. Τέλος, υπάρχουν πολλές προσωπικότητες της αριστεράς που για τον ένα ή τον άλλο λόγο δεν είναι ενταγμένοι σε κάποια ομάδα ή η ένταξή τους δεν μεταφράζεται σε δράση.

8. Οποιαδήποτε προσπάθεια συσπείρωσης της αριστεράς πρέπει να στοχεύει προοπτικά στη μεγαλύτερη δυνατή ενότητα του χώρου. Είναι φυσικά ανέφικτο να δημιουργηθεί άμεσα ενιαίο κίνημα, αλλά πρέπει οποιαδήποτε δράση να στοχεύει στην ενότητα και να μη δημιουργεί εντάσεις με θέσεις που προκαλούν. Πρέπει να υπάρχει ανοιχτό κάλεσμα συμμετοχής σε όλους και να υπάρχουν διαδικασίες συμμετοχής που να επιτρέπουν την ελεύθερη λειτουργία όσων επιθυμούν να το κάμουν.

9. Η προσπάθεια συσπείρωσης μπορεί να αρχίσει με την υιοθέτηση ενός βασικού αρχικού κειμένου και το άνοιγμα της συζήτησης πάνω σε διάφορα θέματα που θέλουν οι συμμετέχοντες. Η συμμετοχή μπορεί να ξεκινήσει από ένα μικρό αριθμό επιλεγμένων ατόμων που θα διαμορφώσουν και θα αποδεχτούν το βασικό κείμενο. Από κει και πέρα, η συμμετοχή θα είναι ελεύθερη για όσους συμφωνούν με το κείμενο.

10. Η συζήτηση μπορεί να γίνεται διαδικτυακά και οι αποφάσεις μπορούν να παίρνονται με απλές διαδικασίες χωρίς κατανάγκη να δεσμεύουν κανένα. Αυτές οι διαδικασίες μπορούν να παίρνουν διάφορες μορφές:

- Τοποθετήσεις στο διαδίκτυο που δεν αμφισβητούνται μπορούν να ισχύουν μέχρι να αμφισβητηθούν
- Μια συντονιστική επιτροπή μπορεί να διαμορφώνει τελικά κείμενα αφού πάρει υπόψη τις διάφορες απόψεις που εκφράζονται
- Ψηφοφορίες στο διαδίκτυο όπου υπάρχουν ασυμβίβαστες απόψεις
- Συνελεύσεις μελών που να αποφασίζουν σε πιο σοβαρά θέματα.

11. Η αρχή της μη-δέσμευσης μπορεί φαινομενικά να δυσκολεύει τη δράση αλλά δημιουργεί τις συνθήκες για ανάπτυξη της εμπιστοσύνης ανάμεσα στους συμμετέχοντες και δίνει τη δυνατότητα δράσης ακόμα και όταν δεν υπάρχει ομοφωνία. Όσο αναπτύσσεται η συζήτηση, όσο συγκλίνουν οι απόψεις των συμμετεχόντων τόσο πιο αποτελεσματική θα γίνεται και η δράση τους. Αν αυτό δεν γίνει δυνατόν, δεν μπορεί να επιβιώσει οποιαδήποτε προσπάθεια.

III. Εισηγήσεις για τα πρώτα βήματα

1. Επιλογή αντιπροσωπευτικής καθοδηγητικής επιτροπής. Η επιτροπή μπορεί να αποτελείται από μικρό αριθμό μελών και θα μπορεί να εμπλουτίζεται με περισσότερα άτομα όταν κρίνεται σκόπιμο για την καλύτερη λειτουργία-της
2. Ορισμός επιτροπής διαδικτύου. Η επιτροπή θα είναι μικρή, ένα ως τρία μέλη, και θα διαχειρίζεται τη διαδικτυακή παρουσία της προσπάθειας.
3. Επιλογή της ιδρυτικής ομάδας μελών. Ο αριθμός των αρχικών μελών μπορεί να είναι μικρός ή μεγάλος ανάλογα με τη δυνατότητα να πλησιαστούν και να πειστούν να συμμετέχουν σημαντικά στελέχη του αριστερού χώρου. Στόχος δεν πρέπει να είναι οι μεγάλοι αριθμοί, αλλά η όσο καλύτερη αντιπροσωπευτικότητα της προσπάθειας.
4. Δημιουργία ταμείου και ορισμός οικονομικής συνδρομής. Ορισμός ταμεία και καθορισμός μεθόδων χρηματοδότησης της προσπάθειας.
5. Προγραμματισμός μιας πρώτης συνέλευσης σε ένα μήνα.

Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, ΕΡΑΣ (Ομάδα), Ηλεκτρονικά Άρθρα, ΑΚΕΛ, Δεκαετία 2010-2019, 2011, Απροσδιόριστη Τοποθεσία

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο

Cyprus Movements Archive

Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:eras:eras_radialleft&rev=1599557956

Last update: **2025/04/20 19:41**

